

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **J. V.**, zastoupeného JUDr. Petrem Procházkou, advokátem se sídlem Jaselská 27, 602 00 Brno, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Brně** se sídlem nám. Svobody 4, 602 00 Brno, proti rozhodnutí ze dne 3. 7. 2003, č. j. 4699/01/FŘ/130, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2005, č. j. 30 Ca 286/2003 - 32,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2005, č. j. 30 Ca 286/2003 - 32, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 3. 7. 2003 rozhodl žalovaný o zamítnutí odvolání žalobce proti dodatečnému platebnímu výměru vydanému Finančním úřadem Brno IV (dále jen „správce daně“) dne 26. 3. 2001, kterým byla žalobci dodatečně vyměřena daň z přidané hodnoty za I. čtvrtletí roku 1999 ve výši 196 123 Kč. Doměrek byl odůvodněn skutečností, že žalobce neprokázal uskutečnění zdanitelného plnění poskytnutého společností U., v. d. P., a tudíž nemohl být uznán jeho nárok na nadměrný odpočet na základě daňových dokladů vystavených touto společností.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke krajskému soudu, který ji následně zamítl a ztotožnil se s argumentací žalovaného.

Ve včas podané kasační stížnosti žalobce uvedl, že krajský soud měl zrušit rozhodnutí žalovaného pro porušení § 31 odst. 2 a násl. zákona České národní rady č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „daňový řád“). Žalobce poukazuje na nečinnost žalovaného k podnětům žalobce k prokázání rozhodujících skutečností; žalobce totiž uvedl jméno a telefonní číslo osoby (pan J. B.), která mohla svědecky potvrdit skutečnosti uváděné žalobcem. Žalobce dále uvedl, že pokud subjekt má snahu a poskytuje státnímu orgánu

potřebnou součinnost, není v souladu s obecnými morálními zásadami tyto skutečnosti pominout pouhým konstatováním o tíži důkazního břemene. Státní orgán má nesrovnatelně mocnější zbraň, jak provést důkaz, než občan neobdařený státní mocí. Jak měl žalobce provést výslech pana J. B. je otázka téměř neřešitelná; naopak předvolání svědka finančním úřadem je věc zcela obvyklá. Žalovaný znal skutečnost, že předmětná zdanitelná plnění zprostředkovával pan J. B., avšak odmítl důkaz výslechem svědka provést, přestože byl zcela nezbytný k prokázání skutečného stavu a k naplnění ustanovení zákona. Naopak tento státní veřejný orgán se hájí pokryteckým formalismem.

Žalobce také nesouhlasí s názorem soudu, že pouhé konstatování určité skutečnosti při ústním jednání nelze považovat za návrh k provedení důkazního prostředku; za návrh na doplnění dokazování je nutno bez dalšího považovat uvedení konkrétního jména, bydliště a rozhodných skutečností žalobcem při ústním jednání se správcem daně.

Žalobce již v žalobě tvrdil, že reálné plnění proběhlo na základě řádně uzavřené kupní smlouvy, přičemž materiál dodaný žalobci byl řádně použit na prováděné stavební akce a rovněž byl i objednateli těchto stavebních akcí vyfakturován v roce 1999.

Žalobce dále opakovaně uváděl, že předložené listinné důkazy (daňové doklady) jsou v souladu s § 12 odst. 2 zákona České národní rady č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, a připomíná, že odpovědnost za správnost údajů uvedených na daňovém dokladu nese plátce, který zdanitelné plnění uskutečnil. Vzhledem k tomu, že dle žalobce byly splněny obě zásadní podmínky pro uplatnění nároku na odpočet daně z přidané hodnoty, je toho názoru, že žalobce nebyl subjektem, který by neunesl důkazní břemeno.

Žalobce konečně opakovaně rozporoval hodnocení dokazování žalovaným v jiném řízení a má za to, že jeho tvrzení jsou významově umenšována a nedostatečně důkazně zhodnocena, byť zde jsou uváděny daleko významnější okolnosti. Správce daně chybně zjišťoval skutečný stav týkající se dodávky zdanitelného plnění u společnosti U., v. d. P., tím, že použil informace od správkyňe konkursní podstaty této společnosti získané v jiném daňovém řízení.

Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v daňovém řízení je to daňový subjekt – tj. žalobce, který nese důkazní břemeno. Žalobce však ani po výzvě správce daně neprokázal uskutečnění předmětných plnění a současně ani vystavení těchto dokladů společností U., v. d. P.. K otázce svědecké výpovědi pana J. B. pak poznamenal, že této stížnostní námitce nelze přisvědčit, neboť není pravdou, že by uváděná osoba byla stěžovatelem navržena jako svědek; k naplnění důkazního břemene je totiž nezbytné navrhnout provedení konkrétně označeného důkazu. Žalobce měl proto explicitně navrhnout provedení svědecké výpovědi pana J. B., avšak v tomto smyslu nijak nekonal.

Kasační stížnost je důvodná.

Základní žalobní námitkou žalobce je skutečnost, že žalovaný měl vyslechnout jako svědka pana J. B., kterého žalobce uvedl při ústním jednání dne 24. 1. 2001. Ze správního spisu vyplývá, že dne 2. 11. 2000 doručil správce daně žalobci výzvu podle § 31 odst. 9 daňového řádu, kterou jej mimo jiné vyzval k prokázání uskutečnění přijatých

zdanitelných plnění od společnosti U., v. d. P., a to ve lhůtě 15 dnů. Žalobce ovšem požadované důkazy neposkytl. Následně dne 24. 1. 2001 proběhlo ústní jednání před správcem daně, přičemž do protokolu žalobce uvedl, že obchody dle daňových dokladů vystavených společností U., v. d. P., zprostředkoval pan J. B., bytem H. (žalobce uvedl také dva telefonní kontakty). Pan B. měl jednat s tím, že se zabývá likvidací společností a že společnost U., v. d. P., má na skladě elektronický materiál. Tento materiál byl použit na akce ukončené a vyfakturované v roce 1999. Dopravu zajistil ve všech případech dodavatel. Žalobce si není vědom, kde bylo zboží uloženo u dodavatele, ani nezná obchodní jméno přepravce. Zboží bylo vždy dodáno na B. n. 2 v plném množství, pak dle potřeby bylo průběžně dopravováno na jednotlivé křižovatky, kde bylo zabudováno.

Podle ustanovení § 31 odst. 9 daňového řádu platí, že daňový subjekt prokazuje všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v přiznání, hlášení a vyúčtování nebo k jejichž průkazu byl správcem daně v průběhu daňového řízení vyzván. V projednávaném případě byl žalobce rádně správcem daně vyzván k prokázání příslušných zdanitelných plnění výzvou, jak je uvedeno výše. Důkazní břemeno tak bylo jasně stanoveno a bylo pouze na žalobci, aby správci daně poskytl potřebné důkazy. Jde nepochybně k tíži žalobce, že tak ve stanovené lhůtě neučinil.

Současně však platí § 31 odst. 2 daňového řádu, podle nějž správce daně dbá, aby skutečnosti rozhodné pro správné stanovení daňové povinnosti byly zjištěny co nejúplněji a není v tom vázán jen návrhy daňových subjektů. Kromě toho § 2 odst. 3 ukládá správci daně povinnost přihlídnout ke všemu, co v daňovém řízení vyšlo najevo. Pokud tedy správce daně poté, co žalobce nevyhověl výzvě, přistoupil k ústnímu jednání, při němž žalobce uvedl osobu, která zjevně mohla objasnit, zda ke zdanitelným plněním skutečně došlo, bylo na místě tuto osobu předvolat a vyslechnout. Jestliže tak neučinil správce daně, měl toto pochybení napravit žalovaný v odvolacím řízení, neboť podle § 50 odst. 3 věta druhá a třetí vyjdou-li při přezkoumávání najevo skutečnosti odvolatelem sice neuplatněné, ale mající podstatný vliv na výrok rozhodnutí, lze k nim rovněž při rozhodování přihlídnout. Při tom není odvolací orgán vázán návrhy odvolatele a může proto změnit rozhodnutí odvoláním napadené i v neprospěch odvolatele. Jak již Nejvyšší správní soud ve své dřívější judikatuře uvedl (srov. rozsudek ze dne 24. 1. 2006, č. j. 2 Afs 31/2005 - 57, publikovaný pod č. 868 Sb. NSS), pod pojmem vyjít najevo je nutno rozumět jakýkoli způsob přibytí informace o skutečnosti, jež může být pro výsledek řízení rozhodná, do dispoziční sféry správního orgánu. Je-li uvedená informace obsahem správního spisu, nutno ji nepochybně považovat za výšlou najevo. Pokud se tedy do sféry správce daně či žalovaného dostane informace vztahující se k projednávanému případu, je jejich povinností zabývat se touto skutečností z moci úřední bez ohledu na to, zda je taková skutečnost výslovně daňovým subjektem navrhována jako důkaz. Avšak i v případě, kdy by žalovaný dospěl po předběžném hodnocení účelnosti důkazu vyplývajícího jen ze spisu (resp. z výpovědi žalobce) a nikoliv z výslovné žádosti žalobce k závěru, že by tento důkaz nemohl na dosavadním stavu dokazování nic změnit, a jeho provedení by tudíž nemělo signifikantní význam, resp. pokud by tento důkaz nebylo možno vůbec provést, měl by se s touto skutečností vypořádat věcně v odůvodnění svého rozhodnutí. V takovém případě totiž nelze odmítnout provedení důkazu jen proto, že žalobce výslovně tento důkaz nenavrl; takto tvrdý formalistický přístup nemá oporu v zákonných ustanoveních.

Stanovisko žalovaného, že k provedení výsledku takové osoby je třeba výslovný návrh daňového subjektu je pak v rozporu s ustanovením §2 odst. 3 a § 50 odst. 3 daňového řádu, a žalovaný proto pochybil, pokud k této skutečnosti nepřihlédl. Následně se chyby dopustil

také krajský soud, když konstatoval, že žalobce neunesl důkazní břemeno, neboť provedení důkazu je vždy nutné navrhnout. Rozhodnutí krajského soudu je tudíž v tomto ohledu nezákonné.

Ohledně souladnosti daňových dokladů vydaných společností U., v. d. P., s § 12 odst. 2 zákona č. 588/1992 Sb. lze uvést, že žalovaný nerozporuje nedostatek formálních náležitostí podle tohoto ustanovení, avšak domnívá se, že dodavatel v nich uvedený předmětná zdanitelná plnění neposkytl (nejde zde tedy o odpovědnost za správnost uvedených údajů, jak uvádí žalobce). Takové daňové doklady pak trpí vadou. Pokud krajský soud uvádí, že žalobce v tomto ohledu neunesl důkazní břemeno, nelze s ním souhlasit, neboť tuto skutečnost by mohl potvrdit či vyvrátit zprostředkovatel tohoto obchodu, pan J. B., k jehož výsledku však nebylo přikročeno.

Konečně lze uzavřít, že k dalším námitkám žalobce uplatněným již v žalobě (uzavření kupní smlouvy a použití informací z jiného daňového řízení - od správkyne konkursní podstaty dodavatele společnosti U., v. d. P.) se krajský soud v podstatě nevyjádřil a jeho rozhodnutí tak trpí další vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, k jejímuž zkoumání je Nejvyšší správní soud povinen přistoupit z moci úřední.

Žalobce se svými námitkami tedy uspěl; Nejvyšší správní soud proto zrušil napadené rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude krajský soud vázán názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu. V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2007

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu